

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH IN OSNOVNIH ŠOLAH INFO DAN

Ljubljana, 29. maj 2019

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.«

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH IN OSNOVNIH ŠOLAH INFO DAN

Tadeja Bencak, Razvojna agencija Sinergija

Ljubljana, 29. maj 2019

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.«

Izvedba projekta »Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah«

- 12.12.2018 – 31.7.2021;
- NAROČNIK: Ministrstvo za infrastrukturo.
- Vrednost naročila: 378.064,49 EUR brez DDV
- Izvedba projekta »Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah«.
- Namen: spreminjanje potovalnih navad in načrtovanja ustrezne infrastrukture za varno pot v šolo.
- Aktivnosti Gremo peš! za vrtce in osnovne šole.
- Delo z multiplikatorji.

Konzorcij izvajalcev

- Razvojna agencija Sinergija
- CIPRA Slovenija, društvo za varstvo Alp
- FOCUS, društvo za sonaraven razvoj
- Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
- IPOP, Inštitut za politike prostora

Namen javnega naročila

- Spreminjanje potovalnih navad in posledično k zmanjševanju motoriziranega prometa v okolici vrtcev in osnovnih šol.
- Zmanjšanje okoljskih obremenitev, spodbujanje gibanja otrok in s tem krepitev njihovega zdravja.
- Cilj je povečanje prihodov otrok v vrtec ali šolo na trajnosten način za 7 % glede na izhodiščno vrednost, ki bo ugotovljena z začetno anketo (med vključenimi vrtci oz. šolami).

PROGRAM INFORMATIVNEGA DNEVA

Ura:	Vsebina:	Predavatelj:
16:30 – 17:00	Registracija udeležencev	
17:00 – 17:05	Pozdravni nagovor MzI	Tadej Žaucer, MzI
17:05 – 17:10	Predstavitev projekta	Tadeja Bencak, Razvojna agencija Sinergija
17:10 – 17:30	Aktivnosti za vrtce, zloženka za starše ter priročnik za vrtce	Marjeta Benčina, FOCUS, društvo za sonaraven razvoj
17:30 – 17:45	Aktivnosti za šole	Dr. Mojca Ilc Klun, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo
17:45 – 17:55	Priročnik in zloženka za starše za šole	Marko Peterlin, IPOP, Inštitut za politike prostora
17:55 – 18:05	Predstavitev točkovanja za napredovanje v nazive	Dr. Tatjana Resnik Planinc, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo
18:05 – 18:10	Povzetek Info dneva in možnosti prijav za sodelovanje	Tadeja Bencak, Razvojna agencija Sinergija
18:10 – 19:00	Vprašanja in odgovori	

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH IN OSNOVNIH ŠOLAH VRTCI

Marjeta Benčina

FOCUS, društvo za sonaraven razvoj

Ljubljana, 28. in 29. maj 2019

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega slada.«

Focus, društvo za sonaraven razvoj

Podnebne spremembe, Energija, Trajnostna mobilnost, Potrošnja, Odrast

Podnebne spremembe so velika grožnja. Promet predstavlja 32 % vseh emisij toplogrednih plinov v Sloveniji in 40 % končne energije.

Do **2050** moramo doseči ogljično nevtralnost, tudi v prometu.

Kaj lahko storimo na področju osebnega prometa?

Zmanjšamo število potovanj.

Aktivna mobilnost – pešačenje, kolesarjenje po vsakodnevnih opravkih.

Prehod iz osebnega motornega prometa na javni potniški promet.

Ne letimo.

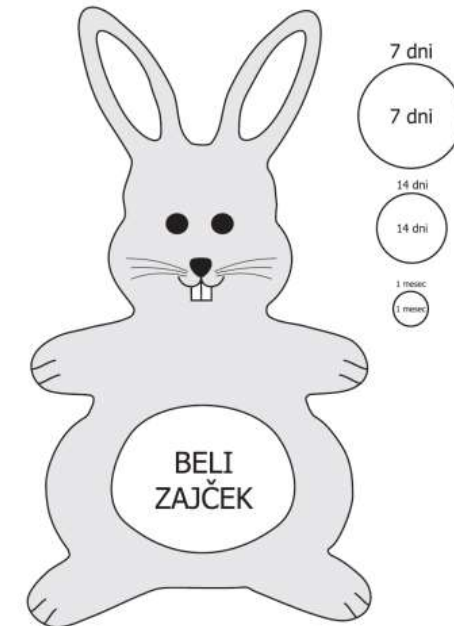
Dobimo se na postaji 2010-2013

DOBIMO SE NA POSTAJI Prijava

DOMOV O PROJEKTU PRIROČNIK

PRIROČNIK Splet Spletna stran

VRTCI	OSNOVNE ŠOLE	SREDNJE ŠOLE
TRAJNOSTNA MOBILNOST PRIROČNIK ZA VZGOJITELJE V VRTCIH	TRAJNOSTNA MOBILNOST PRIROČNIK ZA UČITELJE V OSNOVNIH ŠOLAH	TRAJNOSTNA MOBILNOST PRIROČNIK ZA UČITELJE V SREDNJIH ŠOLAH
Prenesi PDF	Prenesi PDF	Prenesi PDF

Priročnik je bil izdelan v letu 2013, posredovan je bil vsem vrtcem, osnovnim in srednjim šolam v Sloveniji. Vsebuje različne praktične naloge (delovni listi in igre), ki jih je mogoče vključiti v aktivnosti in izobraževalni proces vrtcev, osnovnih in srednjih šol.

Trajnostna mobilnost v vrtcih - aktivnosti

- o Regijska dvodnevna izobraževanja
- o Izvedba igre **Beli zajček** (september ETM, april/maj)
- o Sestanki s starši – **zloženka za starše**
- o Analiza potovalnih navad (izboljšave), na podlagi **ankete** za starše
- o **Predlogi za občine** (ureditev okolice vrtca, dostopnost v vrtec)
- o Priprava drugih aktivnosti skozi celo leto (ideje v **priročniku**)
- o Evalvacijski vprašalnik - poročilo
- o Razvojno-raziskovalno in drugo strokovno delo

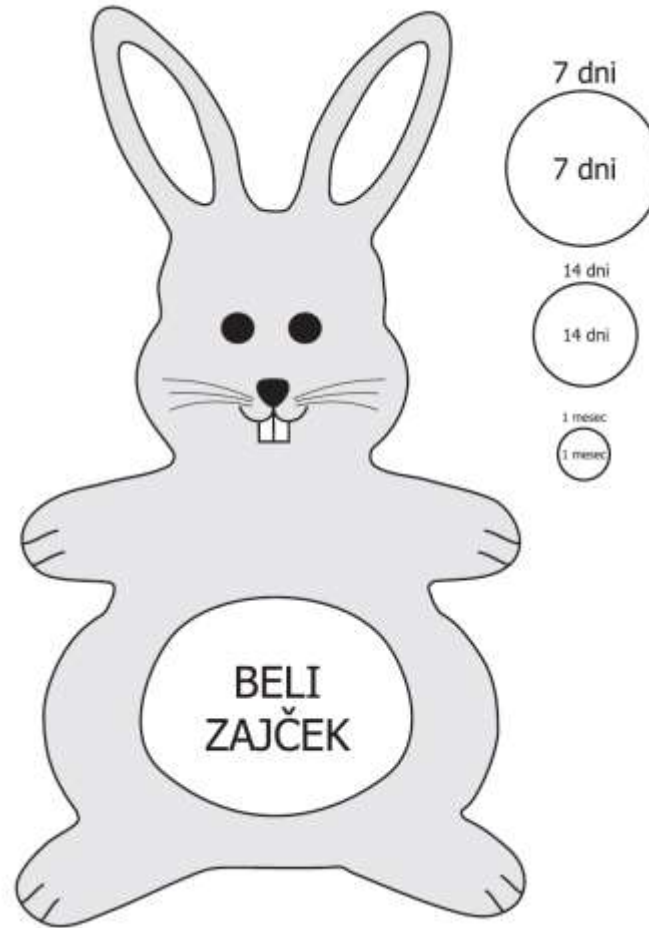
Regijska dvodnevna izobraževanja

- konec junija, začetek julija; konec avgusta 2019: 9 dvodnevnih seminarjev v različnih regijah
- regionalni **multiplikatorji** (11 oseb): usposabljanja za strokovne sodelavce, vrednotenje in spremljanje projekta v regiji
- 1. dan skupne vsebine, 2. dan vsebinsko ločeno za vrtce in šole
- obvezno za koordinatorje

Beli zajček - igra

15 04 2016

Izvedba igre Beli zajček

- 3 izvedbe v času projekta: september 2019 (ETM), april/maj 2020, september 2020
- Izberete vsaj eno
- **2. starostna skupina 3-6 let**
- Priporočamo vsaj 2 tedna (anketa prej, potem, vmes)
- Igra vključuje dejavnosti s področja gibanja, jezika in umetnosti (temeljna področja kurikuluma)
- Namen: spodbujati otroke in starše, da prihajajo v vrtec na čim bolj trajnosten način: peš, kolo, poganjalček, skiro, avtobus, vlak ali kombinacija.
- Nagrada ob koncu igre: **odsevna telesa za otroke**

Sestanki s starši - zloženko

- Roditeljski sestanek – kratka predstavitev projekta
- Zloženko
- Obvestilo za starše
- Anketa

OBVESTILO STARŠEM Kraj _____
Datum _____

Igra »BELI ZAJČEK«

Spoštovani starši!

Obveščamo Vas, da bomo v času od _____ do _____ v vrtcu izvajali aktivnost »V vrtcu brez avtomobila« in igro »Beli zajček«. Aktivnost bomo izvajali v okviru sodelovanja v projektu »Dobimo se na postaji«, ki je del aktivnosti Ministrstva za infrastrukturo in prostor na področju integracije javnega potniškega prometa.

Z igro želimo prispevati k spreminjanju potovalnih navad in posledično k zmanjšanju motoriziranega prometa v okolici vrtca. Na ta način želimo prispevati k zmanjšanju okoljskih obremenitev, k spodbujanju gibanja otrok in s tem h krepitvi njihovega zdravja ter nenaslednje k odpravi nevarnega parkiranja avtomobilov na površinah za pešce in kolesarje. Trajnostne potovalne navade tako pomenijo višjo kakovost bivanja. S tem se želimo pridružiti številnim iniciativam po vsej Evropi, katerih cilj je zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in drugih negativnih okoljskih vplivov prometa na okolje.

S pomočjo igre beli zajček se tematika trajnostne mobilnosti v vrtcu prenese prek zgodbe o belem zajčku, katerega kožušček je umazan zaradi izpušnih plinov avtomobilov. Cilj igre je očistiti zajčkov kožušček, to pa lahko otroci naredijo z vsakim okolju prijaznim in varnim načinom prihoda v vrtce. Pri tem se za okolju prijazen potovarjenje šteje pešhojenje, kolesarjenje, vožnja z javnim potniškim prometom (avtobus ali vlak) in kombinirano potovanje (začetni del poti se opravi z avtomobilom, zaključni del pa peš, in sicer tako, da se vozilo parkira vsaj 200 metrov od šole).

Glede na to, da je način prihoda otrok v šolo v veliki meri odvisen od Vas, staršev, Vas v ljubezni prosimo, da igro podprete in vašemu otroku omogočite, da bo aktivno sodeloval in s tem prispeval k boljšemu rezultatu.

Za vaše sodelovanje se vam iskreno zahvaljujemo!

Ravnatelj/ica:

Anketa (za starše) + analiza potovalnih navad

Potovalne navade otrok in staršev:

- Izhodišče – 1. in 2. teden v septembru,
- med izvedbo igre Beli zajček,
- 2-3 tedne po izvedbi igre.

Cilj: 7 % povečanja prihodov na trajnosten način glede na izhodiščno vrednost.

Analiza potovalnih navad.

Predlogi za občine (ureditev okolice vrtca, dostopnost v vrtec)

- Vrtčevski okoliši
- Sodelovanje s šolami, urejanje šolskih poti
- Lokalni SPV CP, sodelovanje s policijo - sprehod
- Zemljevid s kritičnimi mesti in/ali opis izpostavljenih točk, odsekov
- 1-2 predloga

Foto: vrtec Žužemberk

Priprava (2) aktivnosti skozi celo leto (Priročnik za vzgojitelje v vrtcih)

Kazalo

5 TRAJNOSTNA MOBILNOST

11 Primeri učnih ur in učnih listov o trajnostni mobilnosti

13 PRAVICA DO GIBANJA

16 Moja pot v vrtec

19 AVTOMOBILI POTREBUJEJO VELIKO PROSTORA

22 Kako bi izgledala moja ulica?

29 ČISTO ZARES Z JAVNIM POTNIŠKIM PROMETOM

34 Čisto zares z javnim potniškim prometom

36 Izdelajmo svoj avtobus ali vlak

38 Izdelava makete železniške postaje

42 Sestavi in pobarvaj svoj avtobus ali vlak

47 RANLJIVE SKUPINE V PROMETU

52 Mali detektiv

55 OKOLJE IN ZDRAVJE

60 Teden brez avtomobila

62 Onesnaženost zraka v bližini mojega vrtca

65 Igra Beli zajček

67 Igra Beli zajček

71 VIRI IN LITERATURA

- Zasnovan skladno z aktualno prakso vzgoje in izobraževanja
- Ključne vsebine s področja trajnostne mobilnosti
- Vsi vrtci (javni samostojni, pri OŠ, zasebni) prejmejo 1 izvod, junij 2019
- Spletna verzija – enostavno kopiranje in tiskanje

Trajnostna mobilnost

Priročnik
za vzgojitelje v vrtcih
(ponatis)

Moja pot v vrtec

NASLOV:

MOJA POT V VRTEC

ČASOVNI OKVIR:

40 minut

CILJ:

Otrok z risanjem ozavešči prijetne in neprijetne dogodke ali dejstva v zvezi s prometom in okolico, ki jih vsakodnevno doživlja na svoji poti.

PROSTORSKI OKVIR:

igralnica

Napotki za vzgojitelje:

Usmerjanje pozornosti na otrokovo pot v vrtec je prvi korak k predstavitvi teme »trajnostna mobilnost«. Otroku prijazna metoda je čim natančnejše risanje poti v vrtec. Pri tem pa je veliko pomembneje, da se otroci osredotočijo na risanje opaznanj in doživetij na poti kot pa na sam potek poti. Risbe dajo dober vpogled v stopnjo interakcije, ki jo ima otrok s prostorom, pa tudi v otrokovo predstavo prostora.

Otroci naj dobijo nalogo, da narišejo svojo pot v vrtec na kos papirja. Risbe so odlično izhodišče za to, da se začne pogovor o temi »promet«. Otroci lahko ob obravnavanju poti v vrtec izmenjajo izkušnje s svojimi prijatelji (ali je kdo kdaj na poti doživel kaj lepega, kaj neprijetnega). Ugotoviti poskušamo povezavo posameznih izkušenj z načinom, na katerega je otrok prišel v vrtec. Z otroki se pomenimo o nevarnih točkah na poti v vrtec.

IZTOČNICE ZA OPAZOVANJE:

- So otroci narisali celotno pot ali so se osredotočili le na nekatere – morda pomembne – podrobnosti? So na risbo narisali sami sebe ali le okolico, ki jo opazujejo?
- Zanimivo je vedeti, kako pridejo otroci v vrtec – so kakšne razlike med risbami otrok, ki se pripeljejo v vrtec z avtomobilom, in tistimi, ki pridejo v vrtec peš, z avtobusom? Kaj na poti opazijo otroci, ki hodijo peš, in kaj tisti, ki jih pripeljejo z avtomobilom? Kakšne so razlike v zaznavanju okolice enih in drugih otrok?

POTEK DEJAVNOSTI:

DELO VZGOJITELJA	DELO OTROKA	IZVEDBA
UVODNI DEL Vzgojitelj vpraša otroke, kako prihajajo v vrtec, kako daleč stanujejo, kako poteka pot v vrtec, kdo jih spremlja, kaj opazujejo na poti v vrtec, kaj se spomnijo s poti v vrtec (npr. poti skozi park, ljudi in živali, ki jih srečajo na poti, stavbe, ki jih poznajo na poti, vremenske razmere, avtomobili, zaparkiran pločnik, grm, ki zelo lepo cveti in diši ...). Povpraša jih, ali so kdaj na poti v vrtec doživeli kaj neprijetnega/prijetnega?	Otrok odgovarja na zastavljena vprašanja.	OBLIKA DELA: skupinska UČNA METODA: metoda pogovora UČNI CILJ: otrok ozavešči svojo pot v vrtec in s tem tudi prijetne in neprijetne vidike poti v vrtec
GLAVNI DEL Vzgojitelj otrokom razdeli liste ter jih prosi, naj narišejo svojo pot v vrtec. Narišejo naj vse, kar se spomnijo, da so videli/doživeli na poti v vrtec. Narišejo naj tudi, kako in s kom pridejo v vrtec – peš, z avtomobilom, s kolesom ...	Otrok riše svojo pot v vrtec.	OBLIKA DELA: individualna, skupinska UČNA METODA: metoda risanja UČNI CILJ: otrok nariše svojo pot v vrtec PRIPOMOČKI: listi A4, barvice
ZAKLJUČNI DEL Ko končajo z risanjem, vzgojitelj razdeli risbe v skupine, in sicer glede na način prihoda otrok v vrtec. Postavi jih tako, da lahko risbe vsi opazujejo. Nato vzgojitelj otroke prosi, da razložijo svoje poti (svojo pot naj razložijo vsaj eden iz posamezne skupine). Najbolje je, da prične pri otrocih, ki v vrtec prihajajo z avtomobilom, nato nadaljuje z ostalimi in opazuje, ali se pojavijo razlike v risbah med otroki, ki prihajajo v vrtec z avtomobilom, in otroki, ki v vrtec prihajajo peš, s kolesom, z avtobusom.	Otrok pomaga pri razvrščanju risbic. Otrok ob risbi razloži svojo pot v vrtec.	OBLIKA DELA: individualna, skupinska UČNA METODA: metoda opazovanja, metoda pogovora in pripovedovanja otrok UČNI CILJ: otrok spozna poti v vrtec ostalih otrok v skupini
Vzgojitelj skupaj z otroki povzame glavne izkušnje, ki so jih otroci doživeli z različnim načinom prihoda v vrtec. Izpostavi negativne vidike (nevarne točke, zaparkirani pločniki ...) in pozitivne izkušnje (hoja v vrtec s prijatelji, zimsko kepanje na poti v vrtec ...).	Otrok vidi in pove razlike med različnimi načini prihoda v vrtec.	OBLIKA DELA: individualna, skupinska UČNA METODA: metoda pogovora UČNI CILJ: otrok prepozna prijetne in neprijetne dogodke ali dejstva v zvezi s prometom in okolico, ki jih vsakodnevno doživlja na svoji poti

Priprava novic – novičnik

- Na 3 mesece (november, februar, maj)
- Pošiljanje novic in foto materiala (GDPR) – vsaj 1x letno
- Izkušnje, izzivi, problemi, nove ideje

Fotografije 1–8: Izdelava makete Železniške postaje v vrtcu Mojca, Ljubljana, enota Muca

KOORDINATOR:

- stalno **komunicira z multiplikatorji** in **izvajalci projekta** ter **strokovnimi sodelavci** v svojem vrtcu, ki bodo vključeni v aktivnosti;
- sodeluje **pri koordinaciji in izvedbi igre Beli zajček** v svojem vrtcu;
- **koordinira izvedbo analize potovalnih navad** v svojem vrtcu v začetku šolskega leta (s pomočjo ankete za starše in zaposlene) in **zbere odgovore** ankete;
- pripravi **novico za novičnik**;
- se udeleži **dvodnevnega regijskega usposabljanja**;
- po izvedbi igre med sodelujočimi skupinami **razdeli opremo za varno udeležbo v prometu**, ki jo prejme od izvajalcev projekta (odsevna telesa);
ob koncu šolskega leta odgovori na **evalvacijski vprašalnik**, ki ga pripravijo izvajalci projekta;
- opravi s strani izvajalcev projekta predvideno **razvojno-raziskovalno in drugo strokovno delo**.

VZGOJITELJ/POMOČNIK:

- sodeluje pri **izvedbi aktivnosti v skupini** in koordinira izvedbo igre na ravni skupine;
- **motivira otroke in njihove starše** za trajnostne prihode;
- v času varstva **izvaja dodatne vsebine** na temo trajnostne mobilnosti po navodilih izvajalcev (vsaj 2 aktivnosti);
- sodeluje pri **izvedbi analize potovalnih navad** v svojem vrtcu v začetku šolskega leta (s pomočjo ankete za starše in zaposlene);
- ob koncu šolskega leta odgovori na **evalvacijski vprašalnik**, ki ga pripravijo izvajalci nacionalnega projekta;
- opravi predvideno **razvojno-raziskovalno in drugo strokovno delo**.

Prijave na sodelovanje

- Koordinator prijavi preko spletne prijavnice:

<https://www.1ka.si/a/216466>

- E-naslovi, število skupin in število otrok
- Pravočasno obveščanje s strani izvajalca
- Rok: 10. junij 2019

Podpora s strani izvajalcev

- Gradiva (priročnik, igra Beli zajček, zloženka za starše in odsevna telesa)
- Jasna navodila pri izvedbi aktivnosti
- Podpora na regijski ravni – multiplikator
- Vsebinska podpora v času projekta (Focus)
- Novičnik – primeri dobrih praks iz drugih vrtcev
- Objave na spletnih straneh MzI oz SPTM
- Potrdilo za sodelujoče

Hvala za
pozornost!

sptm

SLOVENSKA
PLATFORMA
ZA TRAJNOSTNO
MOBILNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Marjeta BENČINA

Focus, društvo za sonaraven razvoj

marjeta@focus.si

059 071 327

AKTIVNOSTI ZA ŠOLE

INFO DAN

Dr. Mojca Ilc Klun, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za
geografijo

Ljubljana, 28. maj 2019

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.«

AKTIVNOST IN IGRE ZA OSNOVNE ŠOLE

GREMO PEŠ!

S KOKOŠKO ROZI

AKTIVNOST ZA OSNOVNE ŠOLE

■ ZAKAJ?

- Spodbuditi učence, da v šolo prihajajo na trajnostni način.
- Zmanjšati motoriziran promet v okolici šol.

■ KDO?

- OŠ – matične ali podružnice.
- OŠ se priključi za eno leto.
- Cela šola ali izbrani razredi.

■ KAJ ZAJEMA AKTIVNOST?

- Za učence in učitelje ter koordinatorje: ENO ali DVO tedenska aktivnost, priporočljivo v Evropskem tednu mobilnosti (16.-22.9.2019).
- Za učitelje in koordinatorje: sodelovanje v projektu skozi celo leto.

DEJAVNOSTI V OKVIRU AKTIVNOSTI GREMO PEŠ!

■ PRED POTEKOM AKTIVNOSTI

- *Šola izbere koordinatorja, učitelje.*
- *Koordinator zaposlenim na šoli predstavi cilje in namen projekta in aktivnosti.*
- *Šola izbere razrede, število učencev, ki bodo pri aktivnosti sodelovali.*
- *V petek pred tednom aktivnosti izpeljava raziskave, razdelitev dnevnikov.*
- *Na vidnem mestu v šoli se izobesi šolski transparent, v razredih šolski plakat.*

DEJAVNOSTI V OKVIRU AKTIVNOSTI GREMO PEŠ!

■ MED POTEKOM AKTIVNOSTI

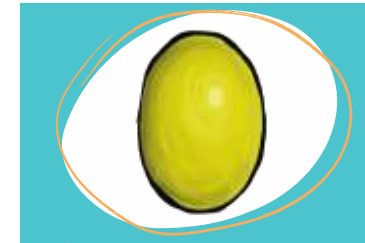
- *Učitelji in koordinator vsakodnevno sodbujajo učence k trajnostnim načinom prihodov v šolo.*
- *Učitelj v tednu aktivnosti izvede učne vsebine na temo trajnostne mobilnosti tudi v okviru pouka.*
- *Učenec izpolnjuje Moj dnevnik aktivnosti.*
- *Učenec prejme vsak dan za TM način prihoda v šolo ustrezno karto (1. šolsko uro oz. po dogovoru). Če je v popoldanskem času prehodil vsaj 2km prejme dodatno karto.*
- *V razredu vsak dan na razrednem plakatu označijo število učencev in učenk, ki so prišli v šolo na način TM.*
- *Koordinator vsak dan sproti vnaša rezultate TM prihodov učencev na šolski transparent.*
- *Ob spremembah potovalnih navad učencev v smeri trajnostne mobilnosti se kokoški na šolskem transparentu zamenja barva medalje.*

DEJAVNOSTI V OKVIRU AKTIVNOSTI GREMO PEŠ!

■ PO POTEKU AKTIVNOSTI:

- *Igri z igralnimi kartami:*
  - Pojdiva skupaj! (1.-3. razred)
  - Prehiti me! (4.-6. razred)
- *Namizna igra:*
  - Prehodimo Slovenijo! (7.-9. razred)

AKTIVNOST ZA OSNOVNE ŠOLE

GREMO PEŠ!

S KOKOŠKO ROZI

Dr. Mojca Ilc Klun

UN FF

Trajnostna.mobilnost@gmail.com

PRIROČNIK IN ZLOŽENKA ZA STARŠE ZA ŠOLE

Maja Simoneti, IPoP – Inštitut za politike prostora

Ljubljana, 29. maj 2019

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.«

Priročnik za učitelje v osnovnih šolah

- Uvod
  - *Trajnostna mobilnost*
  - *Slovar pojmov (pojmovnik)*
  - *Didaktična priporočila*
- Primeri učnih ur in učnih listov
  - *Javni potniški promet*
  - *Moja pot v šolo*
  - *Promet – okolje – človek*
  - *Potovalne navade razreda*
- Aktivnost za promocijo trajnostne mobilnosti – Gremo peš!
- Pešbus
- Zaključek in priporočila

Uvod

■ Obravnavane vsebine v priročniku

- *Prometno načrtovanje*
- *Hoja*
- *Kolesarjenje*
- *Javni potniški promet*
- *Osebni avtomobilski promet*
- *Okolje*
- *Zdravje*

Uvod

- Didaktična priporočila
- Povezanost vsebin trajnostne mobilnosti z učnimi načrti za osnovne šole
  - *Geografija (obvezni predmet)*
  - *Življenje človeka na Zemlji ter raziskovanje domačega kraja in varstvo njegovega okolja (izbirna predmeta)*
  - *Spoznavanje okolja (obvezni predmet)*
  - *Družba (obvezni predmet)*
  - *Državlјanska in domovinska vzgoja ter etika (obvezni predmet)*
  - *Okoljska vzgoja I-III (izbirni predmet)*

Uvod

Primer: Spoznavanje okolja (obvezni predmet)

Operativni program: 3. razred

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA
<p>POGLEDAM NAOKROG</p> <p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo vzroke za potovanja; • poznajo različna prometna sredstva in objekte ter njihovo vlogo v prometu (kolo, motor, avto, avtobus, tovorno vozilo, vlak, letalo, ladja itd.) in okolju; • spoznavajo, da promet onesnažuje zrak, vodo, prst (če ni nujno, izberemo za pot sredstvo, ki manj onesnažuje, gremo peš, s kolesom, vlakom). 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ob pogovorih opišejo svoja potovanja, preberejo krajši opis nekega potovanja; • si ogledajo avtobusno in železniško postajo (letališče in pristanišče); • s pomočjo slik in filmov opazujejo ter opisujejo različna prometna sredstva in njihov pomen za človeka; • opazujejo vpliv različnih vrst prometa na pokrajino (veliko prostora za letališča, ceste, onesnaževanje zraka z izpušnimi plini); • opazujejo gostoto prometa v različnih delih dneva; • utrjujejo ravnanje po prometnih predpisih in znakih. 	<p>PROMET, OBNAŠANJE IN VARNOST V PROMETU</p>	<p>Prometna vzgoja se je tukaj z neposrednega, znanega okolja razširila tudi na prometna sredstva. Več časa namenimo tudi pravilom obnašanja v različnih prometnih sredstvih. Ob opazovanju gostote prometa učenci izdelajo preproste zemljevide, kjer z različnimi barvami pobarvajo različno obremenjene ulice in ceste.</p>

Primeri učnih ur in učnih listov

- Javni potniški promet
  - *Sestavi in pobarvaj svoj avtobus ali vlak (1.-3. razred)*
  - *Promocija javnega potniškega prometa (4.-9. razred)*
- Moja pot v šolo
  - *Kako sem danes prišel v šolo? (1.-5. razred)*
  - *Soočanje mnenj (7.-9. razred)*
- Promet – okolje – Človek
  - *Promet v okolici šole (1.-9. razred)*
  - *Kako opazujemo promet (5.-9. razred)*
  - *Vpliv prometa na okolje (7.-9. razred)*
  - *Moje mnenje šteje (5.-9. razred)*
- Potovalne navade razreda
  - *Koliko nas stane avto? (3.-9. razred)*
  - *Potovalne navade doma in po svetu (7.-9. razred)*
  - *Na izlet z javnim prevoznim sredstvom (5.-9. razred)*
  - *Okolju prijazna in varna pot v šolo (5.-9. razred)*

Primeri učnih ur in učnih listov

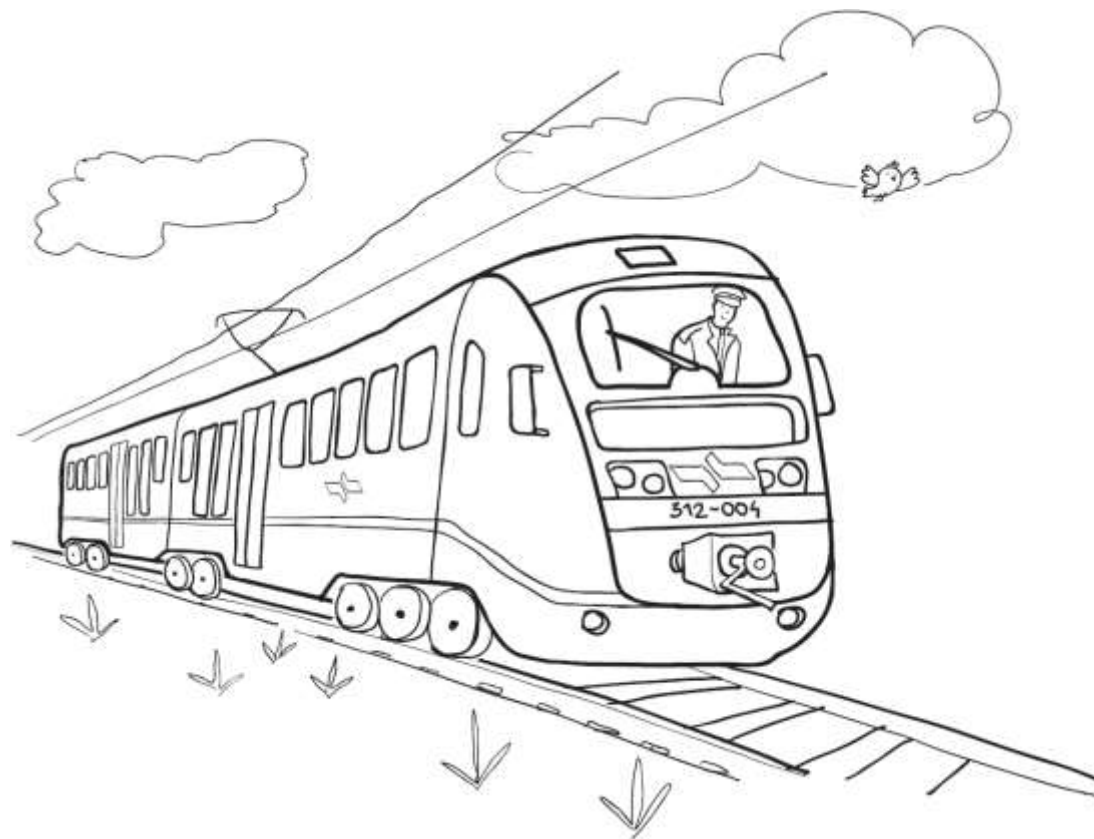
POTEK DEJAVNOSTI:

DELO VZGOJITELJA	DELO OTROKA	IZVEDBA
<p>UVODNI DEL</p> <p>Vzgojitelj otrokom pokaže fotografijo (Slika 1) ter jih povpraša, kaj vidijo.</p> <p>Vzgojitelj otroke usmeri z nadaljnjimi vprašanji: Koliko ljudi je na posamezni sliki (enako, več, manj ...)? Kaj bi se zgodilo, če bi se vsi ti ljudje želeli peljati z avtomobilom? Lahko bi se peljali z avtobusom. Kako bi v tem primeru izgledala ulica?</p>	<p>Otrok našteva, kar vidi na sliki: ljudi, avtomobili, avtobus ...</p> <p>Otrok odgovarja na zastavljena vprašanja.</p>	<p>OBLIKA DELA: skupinska</p> <p>UČNA METODA: metoda pogovora</p> <p>UČNI CILJ: otrok ozavesti dejstvo, da avtomobili zasedajo veliko prostora, še posebno če se v njem pelje samo ena oseba</p> <p>PRIPOMOČKI: fotografija (Slika 1)</p>
<p>OSREDNJI DEL</p> <p>Vzgojitelj otrokom pokaže risbo, na kateri je narisana ulica, polna avtomobilov. Otroke povpraša, kaj vidijo na risbi. Povpraša jih tudi, ali njihove ulice izgledajo podobno.</p> <p>Vzgojitelj otroke vpraša, kaj bi se zgodilo, če bi se vsi ti ljudje z avtomobili peljali z avtobusom, kolesom, vlakom ali tli peš. Bi bilo potem na ulici več prostora?</p> <p>Kako bi izgledala ulica in kaj bi na njej počeli, če bi avtomobile lahko odstranili? Vzgojitelj otrokom razdeli risbico ulice, na kateri ni avtomobilov. Otroke pozove, naj jo dokončajo, naj narišejo, za kaj vse bi uporabili na novo pridobljeni prostor. Narišejo naj svojo idealno ulico.</p>	<p>Otrok odgovarja na vprašanja.</p> <p>Otrok odgovarja na vprašanja.</p> <p>Otrok riše svojo ulico.</p>	<p>OBLIKA DELA: individualna, skupinska</p> <p>UČNA METODA: metoda pogovora, metoda risanja</p> <p>UČNI CILJ: otrok ozavesti dejstvo, da bi z odstranitvijo avtomobilov z ulic pridobili veliko (varnejši) prostora zase in ostale prebivalce; otrok preko risbe izrazi svoje želje</p> <p>PRIPOMOČKI: učna lista, barvice</p>
<p>ZAKLJUČNI DEL</p> <p>Ko končajo z risanjem, vzgojitelj postavi risbe na vidno mesto oz. tako, da lahko risbe vsi opazujejo.</p> <p>Vzgojitelj se z otroki pogovori o tem, kaj so narisali oz. kako si želijo, da bi izgledale njihove ulice.</p>	<p>Otrok opazuje risbice ostalih vrstnikov.</p> <p>Otrok opiše svojo ulico.</p>	<p>OBLIKA DELA: skupinska</p> <p>UČNA METODA: metoda opazovanja, metoda pogovora, metoda razlage</p> <p>UČNI CILJ: otrok izrazi svoje želje glede urejanja prostora</p>

Za učitelje

Primeri učnih ur in učnih listov

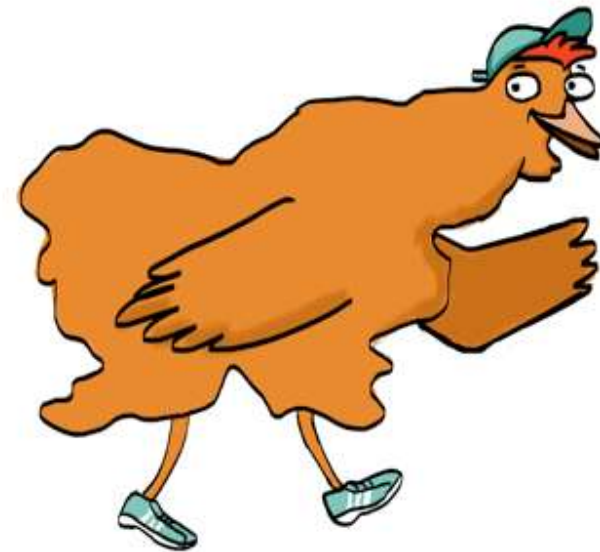
Za učence

Aktivnost za promocijo trajnostne mobilnosti

■ Gremo Peš!

- *Opis aktivnosti*
- *Lik aktivnosti*
- *Kdo lahko sodeluje v aktivnosti?*
- *Dodatne dejavnosti v okviru aktivnosti »Gremo peš!«*
- *Zakaj bi aktivnost »Gremo peš!« vpeljali v šolo?*

Pešbus

- Prednosti
- Opis aktivnosti
- Koraki od pobude do izvedbe
- Gradiva?

PEŠBUS

Maja SIMONETI

IPoP – Inštitut za politike prostora

ipop@ipop.si

059 063 683

TOČKOVANJE ZA NAPREDOVANJE V NAZIVE INFO DAN

Dr. Tatjana Resnik Planinc, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek
za geografijo

Ljubljana, 28. maj 2019

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.«

OBSEG NALOG IN POTRDILA ZA OPRAVLJENO DELO

VLOGA	ŠTEVILO/ENOTO	POTRDILO
KOORDINATOR - OŠ	1 - 2/ŠOLO	Pravilnik o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive.
KOORDINATOR - VRTEC	1/ENOTO VRTCA	Pravilnik o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive.
UČITELJ - OŠ	1/RAZRED	Pravilnik o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive.
VZGOJITELJ - VRTEC/POMOČNIK VZGOJITELJA - VRTEC	1/ODDELEK	Pravilnik o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive.

Naloge, ki jih bo opravljal koordinator v OŠ:

- Sodeluje pri izvedbi aktivnosti **Gremo peš!** v šoli in koordinira njeno izvedbo (predstavi igro med sodelujočimi učitelji, zbira ankete, beleži in posreduje odgovore).
- Koordinira izvedbo **analize potovalnih navad** v šoli (s pomočjo ankete za starše, zaposlene v OŠ ter učence višjih razredov). Vsako leto v prvem ali drugem tednu v septembru (2019 in 2020) in v aprilu (2020) izvede začetno anketo o načinih prihoda otrok v šole. Zbira ankete in sodeluje pri vsakoletni evalvaciji za merjenje povečanja trajnostnih načinov prihodov šolarjev v šolo.
- Koordinator na šoli sodeluje z učitelji in učenci višjih razredov pri pripravi enostavnega **kartografskega prikaza poti v šolo** z označenimi problematičnimi deli in predlogom izboljšanja infrastrukture ali prometnih režimov.

- Pred začetkom šolskega leta se udeleži regijskega **dvodnevnega usposabljanja** (1. dan - skupne vsebine, 2. dan - vsebinsko ločeno za vrtce in šole).
- Skrbel bo za količinsko ustrezno **dobavo gradiva** (plakat(i), igri s kartami, namizna igra, potovalni dnevnik) na šolo.
- Po izvedbi aktivnosti Gremo peš! bo sodelujočim učencem **razdelil opremo** za varno udeležbo v prometu. Opremo bo prejel od izvajalca.
- **Sodeluje pri raziskovalnem delu**, vezanem na implementacijo trajnostne mobilnosti v šolo (ankete, intervjuji, (samo)refleksije, (samo)evalvacije – podane s strani izvajalca).
- Pridobil bo **potrdilo** (točkovanje za napredovanje v naziv) v skladu s Pravilnikom o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive.

Naloge, ki jih bo opravljal koordinator v vrtcu:

- Sodeluje pri izvedbi **igre Beli zajček** v vrtcu in koordinira njeno izvedbo (predstavi igro med sodelujočimi vzgojitelji/pomočniki vzgojiteljev, zbira ankete, posreduje odgovore).
- Koordinira izvedbo **analize potovalnih navad** v vrtcu (s pomočjo ankete za starše in zaposlene v vrtcu). Vsako leto v prvem ali drugem tednu v septembru (2019 in 2020) in v aprilu (2020) izvede začetna anketa o načinih prihoda otrok v vrtec. Zbira ankete in sodeluje pri vsakoletni evalvaciji za merjenje povečanja trajnostnih načinov prihodov vrtčevskih otrok v vrtec.
- Pred začetkom šolskega leta se udeleži **regijskega dvodnevnega usposabljanja** (1. dan - skupne vsebine, 2. dan - vsebinsko ločeno za vrtce in šole).

- Po izvedbi igre bo **razdelil** sodelujočim otrokom **opremo** za varno udeležbo v prometu. Opremo bo prejel od izvajalca.
- **Sodeluje pri raziskovalnem delu**, vezanem na implementacijo trajnostne mobilnosti v vrtec (ankete, intervjuji, (samo)refleksije, (samo)evalvacije – podane s strani izvajalca).
- Koordinator v vrtcu sodeluje z vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev pri pripravi **predloga občini**, ki bi se nanašal na ureditev okolice vrtca, dostopnosti/ustreznosti poti v vrtec ter detektiranje morebitnih prometno nevarnih točk.
- Pridobil bo **potrdilo** (točkovanje za napredovanje v naziv), v skladu s Pravilnikom o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive.

Naloge, ki jih bo opravljal sodelujoči učitelj:

- Sodeluje pri in koordinira izvedbo **aktivnosti Gremo peš!** ter **igranje iger s kartami in namizne igre** v razredu (predstavi aktivnost in igre učencem, izvede aktivnost/igre). Nadalje razdeli **potovalne dnevnike** in zbere ankete. Pri svojem delu sodeluje s koordinatorjem.
- **Motivira** učence za trajnostne prihode v šolo in odhode iz nje.
- Učitelj **vključi v pouku** vsaj dve dodatni vsebini, vezani na temo trajnostne mobilnosti (pri tem si pomaga s priročnikom).
- **Sodeluje pri raziskovalnem delu**, vezanem na implementacijo trajnostne mobilnosti v šolo (ankete, intervjuji, (samo)refleksije, (samo)evalvacije – podane s strani izvajalca).
- Pridobil bo **potrdilo** (točkovanje za napredovanje v naziv) v skladu s Pravilnikom o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive.

Naloge, ki jih bo opravljal sodelujoči vzgojitelj/pomočnik vzgojitelja:

- Sodeluje pri in koordinira izvedbo **igre Beli zajček** (predstavi igro otrokom in jo izvede). Staršem na sestanku **predstavi vsebino** projekta (zloženka). Priprava vsaj ene **novice** za novičnik (foto – GDPR!), ki bo izhajal na tri mesece (nov., feb., maj).
- Pri svojem delu sodeluje s koordinatorjem.
- Na podlagi ankete (pripravi jo izvajalec) za starše v oddelku na začetku in konca leta poda **analizo potovalnih navad** staršev/otrok in predlaga izboljšave.
- Priprava **dveh aktivnosti** tekom leta (pri tem si pomaga s priročnikom).
- **Sodeluje pri raziskovalnem delu**, vezanem na implementacijo trajnostne mobilnosti v vrtec (ankete, intervjuji, (samo)refleksije, (samo)evalvacije – podane s strani izvajalca).
- Pridobil bo **potrdilo** (točkovanje za napredovanje v naziv) v skladu s Pravilnikom o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive.

POZOR – Ministrstvo pravi ...

- V skladu z zagotavljanjem z Ustavo RS določene zakonitosti **je predlog za napredovanje v naziv mogoče obravnavati le v skladu s predpisom, ki je v veljavi na dan, ko je predlog za napredovanje vložen na predpisani način** (dodatnega strokovnega dela ni mogoče vrednotiti v skladu s pravilnikom, ki je veljal v času, ko je bilo delo opravljeno, pač pa le v skladu s tistim, ki velja, ko je predlog za napredovanje vložen). Zaradi navedenega, konkretnih pojasnil glede ovrednotenja opravljenega dodatnega strokovnega dela, ni mogoče dajati za morebitna prihodnja napredovanja.
- V praksi to pomeni, da se v postopku upošteva takšno vrednotenje točk in potrdil kot velja v pravilniku v trenutku vložitve vloge za napredovanje (in ne v času, ko se potrdila izdajajo).
- Svetujemo vam, da **potrdila, ki jih izdajate strokovnim delavcem za sodelovanje v vaših projektih, ne vsebujejo členov pravilnika, ampak vsebujejo čim več relevantnih informacij o opravljenem delu**, na podlagi katerih bo v postopku možno ovrednotiti aktivnost ter o tipu projekta, na katerega se delo posameznega strokovnega delavca nanaša. **Pravilnik se namreč lahko do vložitve predloga za napredovanje v naziv tudi spremeni.**

Pravilnik o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive

VRTEC

17. člen

Dodatno strokovno delo delavcev vrtca, povezano z vzgojno-izobraževalnim delom v vrtcu, se vrednoti in točkuje:

č) s štirimi točkami:

Točka 6:

delo v razvojno-raziskovalnem projektu, ki traja najmanj eno leto, in je povezano z ministrstvom, pristojnim za šolstvo, univerzitetnim ali drugim visokošolskim zavodom, ki izobražuje kadre za področje šolstva, Pedagoškim inštitutom, Zavodom Republike Slovenije za šolstvo, Centrom Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, Andragoškim centrom Republike Slovenije, Državnim izpitnim centrom, Solo za ravnatelje in Centrom šolskih in občolskih dejavnosti.

OSNOVNA ŠOLA

20. člen

Dodatno strokovno delo strokovnega delavca, ravnatelja oziroma direktorja, povezano z vzgojno-izobraževalnim delom v zavodu, se vrednoti in točkuje:

c) s **tremi točkami**:

Točka 8:

enoletno razvojno-raziskovalno delo v povezavi z ministrstvom, pristojnim za šolstvo, univerzitetnim ali drugim visokošolskim zavodom, ki izobražuje kadre za področje šolstva, Pedagoškim inštitutom, Zavodom Republike Slovenije za šolstvo, Centrom Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, Andragoškim centrom Republike Slovenije, Državnim izpitnim centrom in Centrom šolskih in obšolskih dejavnosti.

Dr. Tatjana Resnik Planinc

UN FF

Trajnostna.mobilnost@gmail.com

PRIJAVE ZA SODELOVANJE

Tadeja Bencak, Razvojna agencija Sinergija

Ljubljana, 29. maj 2019

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.«

Prijave za sodelovanje

- Prijave do 10. junija 2019

- Prijave za vrtce:
  - Na email: marjeta@focus.si
  - Po telefonu: +386 59 071 327
  - Preko spleta: <https://www.1ka.si/a/216466>

- Prijave za OŠ:
  - Na email: trajnostna.mobilnost@gmail.com
  - Po telefonu: +386 2 538 13 56
  - Preko spleta: <https://www.1ka.si/a/216416>

Tadeja BENČAK

Razvojna agencija Sinergija

trajnostna.mobilnost@gmail.com

02 538 13 56